

Tulbiõied jõuluks ja naistepäevaks

Väljas on hanged, aga aknalaul potis õitsevad tulbid... Seda imet saab nautida tänu ajatamisele.

Kui teil on veidi tulbisibulaid ja soovite oma perele või tuttavatele talvel õitsevate tulpidega rõõmu valmistada, siis toimige järgmiselt.

- Asetage sibulad kas marli või hõredast riidest kotiga tavalise külmkapi alumisse sahtlisse ja hoidke seal 12 nädalat.
- Seejärel istutage 1–3 kaupa potti nii, et sibula tipp jääb mulla pinnale.
- Kastke pott korralikult läbi.
- Asetage potid toas aknalauale või selle lähedusse.
- Õisi saate näha 40–50 päeva pärast.

Kui soovite kasvatada ajatusõisi suuremas koguses ja kindlaks täht-

päevaks müügiks, siis tuleb ajatamise kunsti saladustesse põhjalikumalt süveneda.

Ajatamine on agrotehniliste võtete kompleks, mis sunnib taimed või nende organid (sibul, mugul, risoom jne) kasvama ja õitsema sundpuhkefaasi ajal. Erinevaid termotötlusi kasutades on võimalik saada paljude sibullillede õisi septembrist aprillini. Ajatamist võimaldab sibullille elutsükli eripära (vt lk 589 rubriik “Tasub teada”).

Selleks et tulbid õitseksid, peavad nad läbima teatud pikkusega külmaperioodi. Peenral kasvades läbivad nad selle talvel loomulikult viisil. Sügisel või talvel õitsemiseks tuleb külmaperiood läbida kunstlikult.

Uus võsu moodustub sibulas väga varakult. Lehed ja hiljem ka õied on sibulas lühikestena olemas juba pärast sibula koristamist. Külmaperioodi andmisega võib alustada alles siis,

kui õiealge on sibulas täielikult välja arenenud ja kõik õie osad, k.a emakas, on nähtavad. Sibula kõiki arengustadiume on võimalik jälgida sibula ristlõikes binokulaari all.

Külmaperioodi läbimine

Külmaperioodi ehk jahutamise alguseks arvestatakse aega, mil õhutemperatuur on 9° või madalam. Sel ajal toimub sibulas oleva võsu pikenemine.

Tulpide külmaperioodi läbimiseks kasutatakse põhiliselt nelja viisi.

1. Loomulikult teel looduslikes tingimustes kasti istutatult või kasvuhoo-krundis (0–9°).

2. Kasti istutatult reguleeritavas külmhoidlas ilma eelneva töötluseta (nn jahutamata tulbid).

3. 9° menetlus: osa külmaperioodist (6–8 nädalat) läbivad sibulad kuival kastides, ülejäänud aja kasti istutatult.

UUS RAAMAT

Väärt käsiraamat sibullillede ajatamisest

Seni polnud meil üldse eestikeelset kirjandust kaasaegse ajatustehnoloogia kohta. Selle lünga on nüüd täitnud teenekas aiandusagronoom Andi Normet oma käsiraamatuga “Sibullillede ajatamine” (kirjastus Maalehe Raamat).

Andi Normet on kogu elu tegele- nud sibullillede kasvatamisega, põhjalikumalt gladioolide, tulpide, nartsisside ja liiliatega. Käsiraamat põhinebki tema pikaajalistel kogemustel.

Autor ütleb sissejuhatuses: “Paljud meie sibullillede liigid ja sordid ei sobi ajatamiseks, samuti on nende töötlemine ajatusperioodil erinev.

Seepärast annan üksikasjaliku ülevaate meil olulisemate sibullillede ajatamise ja selleks sobivate sortide, samuti sagedamini esinevate riskide kohta.”

Põhjalikumalt käsitleb raamat tulpide, nartsisside ja liiliate ajatamise iseärasusi, aga saab teada sedagi, kuidas n-õ tavatul ajal panna õitsema hüatsindid, gladioolid, maikellukesed, hollandi iirised, krookused, lumikellukesed, võrkiirised, kobarhüatsindid, siniliiliad, õrn ja kroonülane, daaliad, laugud, aasia tulikad ning linnupiimad.

Andi Normeti sõnul annaks sibullillede ajatamine paljudele (sh perefirmadele) põhi- või täiendavat sissetulekut, müües lõikeõisi talvistel ja varakevadistel tähtpäevadel. Seda võimalust saaksid kasutada töökoha kaotanud inimesed praegusel keerukal majandusperioodil.

Ajatamiseks läheb vaja suhteliselt väikest kasvuhoonet, keldrit või laoruumi ning kvaliteetseid ajatussibu-

laid. Viimaseid saab tellida Hollandist või meie aiandusfirmadest. Mõninga kultuuri ajatamiseks sobivat algmaterjali (nt nartsiss) on võimalik edukalt kasvatada ka Eestis.

Loomulikult on sibullilli tore ajatada ka lihtsalt niisama, oma pere ja tuttavate rõõmustamiseks.

Targu Talita